

Studentenparticipatie

NOTA

Vlaamse Vereniging
van Studenten

Nota van de **Vlaamse Vereniging van Studenten** over **Studentenparticipatie**, op vraag van de **Vlaamse Onderwijsraad**.

Uitgebracht in **Brussel** door het **bureau** op **4 mei 2017** met **eenparigheid van stemmen** en goedgekeurd door de **algemene vergadering** op **24 mei 2017**. Geldig tot en met 31 juli 2020.

Vorbereiding: **Werkgroep Studentenparticipatie** (Benjamin Beauson, Lorenzo Ego, Valéry Frederix, Christophe Bossuyt, Ben Windey, Jens Claes) onder leiding van rapporteur **Frédéric Piccavet**.

Dossierbeheerder(s): **Frédéric Piccavet**

Contactpersonen: **Frédéric Piccavet, Marthe Gousseau**

Studentenparticipatie

PROBLEEMSTELLING

in Onderwijsdecreet XXVI werd in 2016 het verplichte vijfjaarlijkse onderzoek van de regeringscommissarissen naar studentenparticipatie afgeschaft. De reden hiervoor was dat studentenparticipatie eigenlijk consistent zou moeten worden opgevolgd, en niet alleen vijfjaarlijks. Bovendien werd de evaluatie als administratief belastend en weinig informatief ervaren door de instellingen hoger onderwijs en de overheid. Om gehoor te geven aan de constante opvolging van studentenparticipatie bracht een vertegenwoordiger van VVS dit onderwerp aan als een mogelijke werkgroep in de schoot van de Vlaamse Onderwijsraad. Deze werkgroep werd opgestart en in het kader van een stage werd een onderzoek gevoerd naar studentenparticipatie in het Vlaamse Hoger Onderwijs.

De beweegredenen achter het aanvragen van deze werkgroep zit in recente ervaringen van zowel lokale studentenraden als de Vlaamse Vereniging van Studenten. Daaruit blijkt dat studentenvertegenwoordigersfuncties en vergaderposities moeilijk in te vullen zijn. Aangezien (bijna) alleen de studentenvertegenwoordigers die lokaal aan vertegenwoordiging doen ook op instellings- en Vlaams niveau participeren, is het daarom van belang de startgroep te vergroten en gemotiveerd te houden.

Het onderzoek door studente pedagogiek Caroline Vereycken gaat in op de redenen waarom studenten niet participeren. Dit werd onderzocht door gerichte interviews met 26 studenten van één hogeschool en één universiteit. Ook wordt ingegaan op welke faciliteiten zouden kunnen helpen om wel te participeren.

Inhoudsopgave

1. Aanbevelingen	4
2. Conclusie.....	6

1. Aanbevelingen

VVS doet graag volgende aanbevelingen:

1. VVS wil vragen dat er nagedacht wordt over een controlemechanisme om na te gaan of faciliteiten voor studentenvertegenwoordigers voldoende en op kwalitatieve wijze erkend en gebruikt kunnen worden in elke instelling hoger onderwijs. VVS ziet dit mechanisme niet als een top-down gestuurde, opgelegde telronde zoals de controle door de regeringscommissarissen vroeger genoemd werd of kon worden. Wel wil VVS een interactieve en regelmatige uitwisseling tussen de instelling zelf en de student over de stand van zaken.

VVS ziet hier mogelijk opportuniteiten in de instellingsreview, aangezien kwaliteitszorg daarbij volledig bij de instelling en al haar stakeholders ligt. Het lijkt VVS een logische stap om ook het participatiedecreet en het stuverstatuut met faciliteiten dat hieruit voortkomt, mee onderwerp te maken van deze instellingsreview. Zo kan elke instelling er met voldoende betrokkenheid van de studenten en studentenvertegenwoordigers voor zorgen dat in haar kwaliteitszorgsysteem voldoende aandacht wordt besteed aan dit onderwerp.

2. VVS wil ook aandacht vragen voor de te vaak beperkte financiële middelen toegewezen aan de studentenparticipatiewerking binnen een instelling. Ten eerste heeft niet elke studentenraad recht op eigen werkingsbudget. Vaak worden een deel van de werkingskosten terugbetaald door de instelling of wordt wel in behoeftes voorzien, maar de studentenraden kunnen zelf geen budgetkeuzes maken. Art. II.333, afdeling 6, hoofdstuk 4 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt het volgende: "Het bestuur kent aan de studentenraad de nodige infrastructurele, financiële of administratieve ondersteuning toe. De studentenraad dient daartoe een werkplan in."

Deze ondersteuning wordt echter niet specifiek besproken in de codex hoger onderwijs. VVS wil graag vragen om een duidelijk en financieel voldoende werkingsbudget voor elke studentenraad. VVS wil hierbij ook duidelijk stellen dat elke studentenraad op zijn minst een eigen werkplek of lokaal nodig heeft. Dit is een basisvoorwaarde om op een kwalitatieve manier te kunnen werken en steeds een overlegplek ter beschikking te hebben. Een punt dat meer bij de administratieve ondersteuning hoort, is de vraag van de studentenvertegenwoordigers om steeds onder de verzekering van de instelling te vallen bij activiteiten en vergadermomenten.

Ten tweede beschikt vandaag een deel van de instellingen over een participatiecoach. Veel van de studentenraden die over een participatiecoach beschikken, geven aan dat dit een groot verschil maakt ter ondersteuning van de studentenvertegenwoordigers. VVS wil graag vragen om te bekijken of het budget voor deze coaches begroot kan worden in het werkingsbudget van de studentenraden zelf. Op deze manier kan de studentencoach een volwaardige ondersteunende rol opnemen zonder gewrongen te zitten tussen de instelling en de studenten. VVS wil ook aandacht vragen voor een voldoende grote raming van deze functie; met 0.05 VTE is het heel lastig om studentenparticipatie op een kwalitatieve manier te ondersteunen.

3. Een derde voorstel dat VVS graag naar voren wil schuiven is een beurssysteem voor studenten die normaal gezien niet kunnen participeren aan studentenvertegenwoordiging. Er zijn studenten voor wie de opportuniteitskosten te hoog zijn wanneer ze bezig zijn met vertegenwoordiging. Zij kunnen gedurende deze tijd immers niet werken noch studeren en verliezen soms zelfs geld aan deze vertegenwoordigings- activiteiten. Naar voorbeeld van het initiatief van de studentenraad van de VUB, vraagt VVS daarom aandacht voor een beurzensysteem om oplossingen te voorzien voor dit probleem.
4. Een vierde voorstel van VVS draait rond de erkenning van studentenvertegenwoordigers. We vestigen de aandacht op het feit dat studentenvertegenwoordigers vandaag onvoldoende op een positieve manier erkend worden voor hun verwezenlijkingen. Naast de bestaande competentiebewijzen, portfoliomogelijkheden en aanvullingen op het diploma, zou VVS graag nog een vierde erkenningsmedium voorstellen. Zo kunnen referentiebrieven een verschil maken bij de zoektocht en start naar een interessante loopbaan, zeker indien ze van erkende overlegorganen en instellingen afkomstig zijn.
5. Tot slot wil VVS het gesprek op gang brengen over financiële vergoedingen voor mandatarissen. De studentenvertegenwoordigers met een extern mandaat zitten bij elk overleg als enige vrijwilliger aan tafel. Elke andere stakeholder oefent de vertegenwoordigingsrol immers uit als deel van zijn/haar functie. VVS wil studenten zeker niet met de verkeerde motivatie mandaten laten opnemen, maar wil wel voorstellen om een klein deel van de opportuniteitskosten van het opnemen van een mandaat te compenseren. Zo zou een studentenvertegenwoordiger voor een vergadering max. 10 euro kunnen krijgen, zou hij/zij ook een deel van het verdiende geld opnieuw zien zakken bij afwezigheid, en kan hij/zij voor alle mandaten in het totaal max. 300 euro verdienen.

VVS wil hiermee uitdrukkelijk geen verkeerde, extrinsieke motivatie aanmoedigen, maar wel erkenning geven aan het feit dat studenten tijdens de overlegmomenten (en de hieraan voorafgaande voorbereiding) geen andere studie- of werkgerelateerde activiteiten kunnen uitvoeren.

2. Conclusie

VVS trekt volgende conclusies:

VVS juicht de aandacht voor studentenparticipatie toe en waardeert dit stage- onderzoek. Het werpt licht op de redenen waarom studenten niet deelnemen aan studentenparticipatie. De Vlaamse studenten herkennen hun eigen ervaringen in de onderzoeksresultaten. Wat inderdaad heel vaak gezegd wordt als reden om niet te participeren is de werkdruk, de combinatie van de studie met studentenvertegenwoordiging en andere activiteiten. Daarnaast kwam, o.a. in het project Studenteninspraak Onbeperkt van VVS, ook aan bod dat de verwezenlijkingen en concrete acties van studentenraden veel meer aandacht verdienen¹. Een ander belangrijk punt, is de vraag naar voldoende en relevante informatie over studentenvertegenwoordiging en de specifieke verantwoordelijkheden die hiermee gepaard gaan. Meer in het bijzonder bestaat ook de nood aan meer informatie over faciliteiten en voordelen aan studentenvertegenwoordiging.

De Vlaamse studenten willen daarnaast opmerken dat de autonomie van de instellingen gewaardeerd wordt, maar dat hierdoor de verschillen tussen de instellingen binnen dit domein wel enorm groot zijn. Een domein waarop de verschillen bijvoorbeeld opvallend zijn, is de toekenning van de faciliteiten die horen bij het statuut studentenvertegenwoordiger. Ook de mate waarin de docenten deze faciliteiten daadwerkelijk erkennen en respecteren, verschilt sterk. We willen benadrukken dat instellingen hoger onderwijs veel kunnen leren van de good practices van andere instellingen en dat sommige van deze praktijken ook veralgemeend zouden kunnen worden. We geven hieronder enkele concrete aanbevelingen mee in kader van het VLOR advies.

¹ <http://www.vvs.ac/studenteninspraak-onbeperkt>